

Voorstel aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	ID-nummer	WBL-1085923975-172
Portefeuillehouder	Leden van het dagelijks bestuur		
Onderwerp	Directierapportage 4 ^e kwartaal 2019		
Agendapuntnr.	3.2	AB-vergadering	1 april 2020

Voorstel

Overeenkomstig het voorstel van het Dagelijks Bestuur:

1. De bijgevoegde Directierapportage 4^e kwartaal 2019 vast te stellen;
2. De bijgevoegde concept-brief aan Waterschap Limburg omtrent de Directierapportage 4^e kwartaal 2019 vast te stellen.

Toelichting

Algemeen

Op 1 januari 2019 is gestart met het tweejarig implementatietraject van operatie waterkracht. Operatie waterkracht heeft als doel de organisatie stap voor stap klaar te maken om invulling te geven aan de ambities uit de toekomstvisie 'Waterzuiveren en Waterketen 2030', het bestuursprogramma en daarvan afgeleide opdracht van het bestuur van WL aan WBL. De verandering van de organisatie (structuur, cultuur, functies, mensen) en de transitie van taakgericht naar procesgericht werken vond/vindt plaats onder het 24/7 borgen van de bedrijfsvoering. De wijziging van de organisatiestructuur heeft tot doel:

- Het versterken van de innovatiekracht;
- Het versterken van de executiekracht;
- Het versterken van de samenwerking in de waterketen;
- Een meer toekomstbestendige organisatie (flexibel, wendbaar en robuust).

Een dergelijk traject kenmerkt zich ook door vallen en opstaan en leren van fouten om zo lerend te groeien van goed naar beter.

In 2019 heeft de bedrijfsvoering als gevolg van landelijke afzetproblemen van ontwaterd slib en externe onbekende lozingen, negatieve gevolgen ondervonden. De negatieve gevolgen uiteten zich in extra kosten en normoverschrijdingen op een drietal zuiveringsinstallaties. In oktober 2019 is de verdygo-installatie Weert in bedrijf genomen en de oude zuiveringsinstallatie buitenwerking gesteld.

Zuiveringsprestaties

Voor iedere zuiveringsinstallatie zijn individuele zuiveringsnormen vastgesteld. Voor 2 van de 17 zuiveringsinstallatie kan objectief nog niet het zuiveringsresultaat worden vastgesteld omdat er sprake is van nieuwe normen. Voor locatie Roermond geldt een nieuwe normering met ingang van 01-01-2019 die in 2020 officieel kan worden getoetst. Voor locatie Weert geldt een nieuwe normering met ingang van 01-10-2019 die in oktober 2020 officieel kan worden getoetst. Van de andere 15 installaties voldoen er 13 aan de gestelde lozingsnormen (jaargemiddelde). Voor zowel locatie Gennep als voor Wijlre worden de jaargemiddelden van de stikstofnormeringen niet gehaald als gevolg van externe factoren waarbij voor beide locaties geldt dat nauw contact plaatsvindt met bevoegd gezag.

	Realisatie	Planning	Afwijking
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering (jaargemiddelde) *	15	15	0
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering (jaargemiddelde) *	13	15	-2
Aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	0
Aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	16	17	-1
Aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	16	17	-1
Aantal door bevoegd gezag vastgestelde overtredingen	0	0	0%
Rwzi's die tijdig zijn aangepast en voldoen aan KRW normen	100%	100%	0%

* Exclusief rwzi Roermond en Weert

De vermelde normafwijkingen voor stikstofverwijdering en biochemisch zuurstofverbruik zijn een gevolg van externe onbekende lozingen.

Personeel

Ziekteverzuim

De landelijke Verbaannorm voor het ziekteverzuim bedraagt voor WBL 4,0%. Het ziekteverzuim in 2019 bedraagt 2,3%.

	Realisatie	Planning	Afwijking
Ziekteverzuim	2,3%	4,0%	-1,7%

Bedrijfsongeval

In het augustus 2019 heeft zich een bedrijfsongeval voorgedaan met blijvende invaliditeit tot gevolg. Het bestuur is hierover geïnformeerd. De van toepassing zijnde veiligheidsprocedures zijn beoordeeld en behoeven geen bijstelling. Het onderzoek door de arbeidsinspectie was op 31 december 2019 nog niet afgerond. Op het moment dat het rapport van de arbeidsinspectie beschikbaar is wordt het bestuur hierover schriftelijk geïnformeerd.

	Realisatie	Planning	Afwijking
Ernstige ongevallen (arbeidsinspectie)	1	0	1

Wet Banenafpraak

WBL zou graag gehoor willen geven aan de Wet Banenafpraak en Quotum arbeidsbeprekten. In tegenstelling tot WL beschikt WBL niet over een formatief noch budgettair kader hiervoor. Een voorstel voor het bestuur wordt voorbereid.

Financiën

Rechtmatige inkoop

Van het aantal aanbestedingen in 2019 is 99% als rechtmatig beoordeeld. Twee aanbestedingen (tijdelijke opslag ontwaterd slib, huur mobiele slibontwatering) zijn ter beoordeling van de rechtmatigheid voorgelegd aan de accountant. Deze aanbestedingen hebben betrekking op het verminderen van de slibproblematiek. Op 31 december 2019 was de rechtmatigheidsbeoordeling door de account nog niet afgerond.

Risico-gebeurtenissen

Conform de wettelijke kaders heeft WBL een risicomanagementbeleid, een risicomatrix met risicogebeurtenissen waarvan het financiële restrisico op de balans als een reserve wordt aangehouden (weerstandvermogen). De actuele hoogte van deze reserve bedraagt €1.525.135.

Conform het besluit van het AB 18-09-2019 Kadernota Risicomanagement zal ieder kwartaal een actualisatie van de opgenomen risico's in de risicomatrix expliciet worden behandeld als onderdeel van de Directierapportage.

De in 2018 opgetreden risicogebeurtenis, zijnde het stagneren van de afzet van reststoffen, heeft zich in 2019 voortgezet. In het 4^e kwartaal 2019 hebben zich geen nieuwe risicogebeurtenissen voorgedaan die deel uitmaken van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde risicomatrix.

Op het gebied van integraal risicomanagement vinden diverse (door)ontwikkelingen plaats die in loop van 2020 zullen worden vertaald in een actualisatie van de risicomatrix inclusief de daaraan verbonden hoogte van het weerstandsvermogen. In het 3^e kwartaal 2020 zal dit worden voorgelegd aan het bestuur.

Begrotingswijziging

De directeur beschikt over een post onvoorzien van 0,4% van de totale begroting. De directeur heeft het mandaat om budgettair neutrale begrotingswijzigingen door te voeren in de exploitatiebegroting onder voorwaarde van mededeling in de directierapportage.

In het 4^e kwartaal 2019 heeft er een budgettair neutrale overheveling van € 101.450 plaats gevonden van de post onvoorzien naar de post aanschaf hard- en software binnen de sector Bedrijfsondersteuning. Dit voor de extra ICT-kosten gerelateerd aan de toename van het aantal fte in het kader van operatie Waterkracht.

Investeringsprogramma

Het gerealiseerde investeringsbudget in 2019 bedraagt € 36,4 mln en is daarmee € 1,1 mln lager dan gepland. Het is het hoogst gerealiseerde uitgavenniveau van de laatste 10 jaar.

	Realisatie	Begroot	Afwijking
Investeringsuitgaven (x € 1,0 mln.)	36,4	37,5	-2,9%

Van de lager dan begrote investeringsuitgaven is € 0,9 mln het saldo van diverse onder- en overschrijdingen van reguliere onderhoudsinvesteringen. Deze investeringsuitgaven schuiven door naar 2020.

De overige € 0,2 mln is het saldo van twee bestuursrelevante projecten.

- Project: WBL-breed toepassen van zonne-energie (P11280U): € 0,4 mln lagere uitgaven. Deze onderschrijding is het gevolg van een fiscale regeling¹ die heeft geleid tot een gedeeltelijke btw teruggave in 2019;
- Project: rwzi Weert: KRW maatregelen (P46022U): € 0,2 mln hogere uitgaven. De hogere uitgaven zijn het gevolg van een eerder dan voorziene termijnfactuur en een vervroegde tussentijdse afrekening van een deel van het werk.

Exploitatiebegroting

In de directierapportage over het tweede kwartaal 2019 is vermeld: "Directie, leidinggevenden en medewerkers stellen zich tot doel de niet geraamde kosten binnen de eigen begroting op te vangen respectievelijk de gevolgen te beperken. Uiterste oplossing is het (deels) terugvallen op de bedrijfsreserve." Eind juni 2019 bedroegen de extra kosten € 1,3 mln (directierapportage 2^e kwartaal 2019). In de directierapportage 3^e kwartaal werden de extra slibkosten geprognostiseerd op € 3,1 mln. Door een opeenstapeling van problemen bedragen de totale extra kosten voor slibverwerking over 2019 € 4,8 mln. Uit de voorliggende directierapportage blijkt dat ongeveer € 2 mln binnen de eigen begroting is opgevangen. In bijlage 1 is de nadere onderbouwing bijgevoegd.

Het negatieve bedrijfsresultaat komt hiermee uit op € 2,8 mln. Over de slibproblematiek is tussentijds gerapporteerd aan het bestuur.

Het negatief resultaat is volledig terug te voeren op de slibproblematiek binnen de sector Operatie en Onderhoud. De drie bedrijfssectoren laten voor het overige een positief resultaat zien.

	Realisatie	Begroot	Afwijking
- Netto bedrijfsvoeringskosten 2019 excl. extra slibkosten (x € 1,0 mln.)	67,8	69,8	-2,0
- Extra slibkosten 2019 (x € 1,0 mln.)	4,8	0,0	4,8
Netto kosten (x € 1,0 mln.)	72,5	69,8	4,0%

¹ Gerelateerd aan de verwachte teruglevering aan het net van opgewekte elektriciteit die niet zelf wordt gebruikt is btw teruggevorderd. Deze regeling is afgestemd met de Belastingdienst.

In de als bijlage bijgevoegde Directierapportage (dashboard) zijn alle indicatoren opgenomen en waar nodig verder toegelicht.

Beoogd effect in relatie tot strategische doelen en toekomstvisie 2030

N.v.t.

Communicatie

Na vaststelling door het Algemeen Bestuur zal Waterschap Limburg per brief worden geïnformeerd over de Directierapportage 4^e kwartaal 2019.

Ondernemingsraad

N.v.t.

Evaluatie en borging

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de bijgevoegde Directierapportage t/m het 4^e kwartaal 2019. Tevens is de concept-brief aan Waterschap Limburg toegevoegd.

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur d.d. 01-04-2020

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Bijlage 1: Toelichting netto kosten

Bijlage 2: Pfas

Bijlage 3: Dashboard Directierapportage 4^e kwartaal 2019

Bijlage 1: Toelichting netto kosten

Het netto exploitatie resultaat van WBL in 2019 is sterk negatief beïnvloedt door alle aan de slibproblematiek gerelateerde kosten. Zonder deze additionele kosten is het netto resultaat € 2,0 mln positief.

De hoger dan geraamde netto kosten (€ 2,76 mln) zijn een saldo van diverse posten:

Kapitaalslasten:

- € 0,25 mln lagere kapitaallasten, met name als gevolg van afgesloten langlopende leningen tegen een lager dan geraamd rentepercentage.

Personeelslasten:

- € 0,84 mln lagere personeelskosten door het later dan begroot invullen van vacatures Waterkracht, deels gecompenseerd door inhuur tijdelijk personeel in verband met later dan gepland invullen van vacatures.

Goederen en diensten van derden:

- € 0,69 mln hogere kosten verbruik chemicaliën, met name bij de rwzi's Weert, Wijlre en Venlo;
- € 0,74 mln lagere verbruikskosten energie door positieve afrekening elektriciteit over voorgaande jaren, hogere baten zelf opgewekte energie en lagere gaskosten (door storingen droger);
- € 0,28 mln hogere kosten onderhoud rwzi's en automatisering o.a. door hogere licentiekosten als gevolg van een toename van het aantal medewerkers;
- € 0,89 mln incidenteel lagere onderhoudskosten door terugboeken voorraad naar magazijn;
- € 0,44 mln lager dan begroot gebruik van het bij Bestuur gereserveerde 2% budget voor innovatie;
- € 0,39 mln hogere kosten voor bediening en huur mobiele slibontwatering ter tijdelijke compensatie van verwerkingscapaciteit door onderhoud/vervanging bestaande slibontwatering installaties;
- € 4,76 mln hogere kosten voor tijdelijke opslag van slib en extra afzet van slib, gerelateerd aan de toegelichte slibproblematiek;
- € 0,46 mln lagere kosten advies en onderzoek;
- € 0,19 mln lagere kosten als een saldo van diverse posten (met name bij Directie).

Baten:

- € 0,45 mln lagere geactiveerde lasten, met name door lagere geactiveerde personeelslasten² door de later dan geplande invulling van vacatures. Daar staat tegenover dat ook de personeelskosten voor deze functionarissen niet zijn gerealiseerd (zie bovenstaand). Per saldo heeft dit onderdeel daardoor een beperkt exploitatie-effect.

² De bestede uren door engineers en projectleiders op investerings(bouw)projecten worden financieel gemaakt, toegerekend aan de investeringsuitgaven van het betreffende project en als een baat gepresenteerd in de exploitatie onder geactiveerde personeelslasten.

Bijlage 2: PFAS

Inleidend PFAS

De laatste jaren heeft Nederland kennis gemaakt met PFAS (poly-/perfluor alkyl stoffen). PFAS is een groep fluorhoudende koolwaterstofverbindingen die o.a. zijn gekenmerkt als zogenaamde PBT-stoffen (Persistent, Bioaccumulatief en Toxisch). Het zijn antropogene, milieuvreemde stoffen die nauwelijks in het milieu afbreekbaar zijn, en daarom worden ze ook wel 'forever chemicals' genoemd. In Nederland is ook de PFAS-stof GenX in het nieuws geweest vanwege de productie bij Chemours te Dordrecht. Een aantal PFAS-stoffen (PFOS en PFOA) zijn gekenmerkt als een Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS) en zijn gevaarlijk voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, de voortplanting belemmeren of zich in de voedselketen ophopen. De Nederlandse overheid voert daarom beleid om de risico's van ZZS voor mens en milieu te minimaliseren. PFAS wordt o.a. gebruikt in diverse huishoudelijke en industriële producten, zoals anti-aanbakpannen, bakpapier, impregneermiddelen, blusschuim, zonnebrand, etc.

Door langjarige toepassing is er historische vervuiling ontstaan waardoor bepaalde achtergrondconcentraties PFAS in het milieu gemeten worden. De laatste tijd werd vooral gekeken naar grond die afgegraven en hergebruikt wordt. Er mag nl. geen grond met verhoogde PFAS-concentraties in het milieu gebracht worden. Het is te verwachten dat er ook PFAS aangetroffen wordt in afvalwater en zuiveringsslib. De eerste signalen leren dat er enkele tientallen µg/kg DS (droge stof) aan PFAS aangetroffen wordt in zuiveringsslib. Het is de vraag in hoeverre dit voor problemen kan gaan zorgen bij de afzet van zuiveringsslib naar eindverwerkers.

Verwerking PFAS

Indien slib minder dan 50 mg/kg PFOS bevat, mag het volgens de gebruikelijke verwerkingsroute verwerkt worden (verbranden). Bevat slib méér dan 50 mg/kg PFOS, dan moet het op een dusdanig wijze verwerkt worden dat de POP's³ vernietigd of onomkeerbaar omgezet worden. In beide gevallen is verbranding de enige verwerkingsoptie voor zuiveringsslib met hoge concentraties PFOS. Voor de volledige omzetting van PFOS bij verbranding zijn temperaturen van 1.100 °C of hoger noodzakelijk. Verbranding van zuiveringsslib - omgezet in korrels - in de cementindustrie (CBR Lixhe) vindt plaats bij ca. 1.450 °C, dus daar is de verwachting dat PFAS-stoffen volledig verbrand zullen worden. Mono-verbranding van slib vindt plaats bij minimaal 850 °C. Het is moeilijk te voorspellen of PFAS-stoffen hierbij volledig verbrand worden, omdat op plekken in de oven wel beduidend hogere temperaturen heersen. Uit gesprekken met een specialist van een Nederlandse slibverbrandingsinstallatie bleek dat er tot dusver geen PFAS aangetroffen werd in hun emissies (rookgassen of vlieggas).

Analyseresultaten

De eerste analyseresultaten van ontwaterd zuiveringsslib van WBL laten PFOS concentraties tussen ca. 2 en 20 µg/kg DS (droge stof) zien. Dit is dus factoren lager dan de grenswaarde van 50 mg/kg uit de POP-richtlijn. De totale som aan 41 geanalyseerde PFAS stoffen komt uit op ca. 30 tot 80 µg/kg DS. Dit komt qua ordegrootte overeen met waarden die men ook (inter-)nationaal elders in zuiveringsslib aantreft. Dit betreffen voor WBL vooral nog de resultaten uit de eerste analyseronde, dus er is nog geen zicht op de spreiding van meetwaarden.

Traject aanvraag exportvergunning verwerking ontwaterd slib Indaver

De exportvergunning met analyses van het ontwaterd slib zijn begin februari jl. via Indaver naar de Nederlandse autoriteit (ILT) gestuurd. De doorlooptijd is doorgaans 3-4 maanden. Nadat het ILT ernaar gekeken heeft zal de Vlaamse autoriteit (OVAM) de stukken beoordelen.

³ Wat zijn POP's?

Persistente organische verontreinigende stoffen (POP's) zijn toxische stoffen die moeilijk worden afgebroken. De stoffen hopen op in levende organismen (bioaccumuleren) en worden verspreid door de lucht en het water. Door hun eigenschappen kunnen ze over lange afstand worden getransporteerd en worden ze wereldwijd aangetroffen. POP's zijn zeer schadelijk voor de volksgezondheid en het milieu. Verontreiniging met POP's is een grensoverschrijdend probleem dat op internationaal niveau moet worden aangepakt.

Conclusie

Naar verwachting zitten we goed onder deze waardes en is de verwachting dat OVAM de exportvergunning accepteert, mede gezien het feit dat de NL-richtlijnen klaarblijkelijk strenger zijn dan de Vlaamse. Uitgaande van deze waarden zijn er qua regelgeving geen belemmeringen om het slib in België te verbranden in de cementovens bij CBR te Lixhe of in de verbrandingsovens bij Indaver te Antwerpen. Het is uiteindelijk echter aan het ontvangende land en aan de eindverwerker om definitief uitspraak te doen over de acceptatie en verwerking van het zuiverings-slib van WBL.

BIJLAGE 3: Dashboard Directierapportage 4^e kwartaal 2019

Directierapportage 2019 - t/m DECEMBER	Begroot oorspronk jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Realisatie in Q4	Toelichting
Schoon en ecologisch gezond water									
Zuiveren: afnameverplichting									
- Voortgang afspraken redeneerlijn afnameverplichting									Het Dagelijks Bestuur wordt dd 18-03-2020 via een mededeling geïnformeerd over de actuele stand van zaken.
Schoon en ecologisch gezond water									
Zuiveren: werking rwzi's getoetst aan norm									
- aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering	17	16	17						Zie specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering	17	14	17						Zie specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	17						
- aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	17	16	17						Zie specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	17	16	17						Zie specificatie zuiveringsprestaties
- door bevoegd gezag vastgestelde overtreding CZV, BZV, OB		0	0						
- aantal rwzi's die voldoen aan KRW normen	17	17	17						
Zuiveren: rendementen									
- Fosfaat-verwijdering (alleen ter registratie)	> 75%	85,6%	> 75%						
- Stikstof-verwijdering (alleen ter registratie)	> 75%	79,2%	> 75%						
Vergroten duurzaamheid									
Duurzaam: energieneutraal									
- duurzaam energie terugwinnen (40% van behoefte in 2020)	30,4%	39,7%	35,0%						Prognose opgesteld over 2019 - Jaarlijkse realisatie bekend conform MJA3 systematiek begin 2020
- energie-efficiënter/-zuiniger werken tov 2008 (doel: 24% in 2020)	22,3%	21,8%	22,3%						Prognose opgesteld over 2019 - Jaarlijkse realisatie bekend conform MJA3 systematiek begin 2020
- 100% energieneutraal in 2025									Ergeneutraliteit maakt onderdeel uit van strategisch thema Vergroten Duurzaamheid. Met het Bestuur is afgesproken dat in Q1 2020 de strategische thema's, uitgewerkt in een strategisch plan, aan het Dagelijks Bestuur worden gepresenteerd. Hier volgt een separate bestuursbijeenkomst voor.
- duurzame inkoop WBL-breed	100%	100%	100%						
Duurzaam: hergebruik grondstoffen									
- hoeveelheid ontwaterd slib (ton)	99.054	99.666	99.054						
- OEE (Overall Equipment Effectiveness) Slibdroger	72%	62%	72%						Het bestuur is maandelijks middels separate mededelingen geïnformeerd over de slibproblematiek.
- ontwaterd slib verwerkt in droger: percentage	69%	55%	69%						
- afzet van ontwaterd slib: percentage	31%	45%	31%						

Directierapportage 2019 - t/m DECEMBER	Begroot oorspronk jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Realisatie in Q4	Toelichting
Vergroten maatschappelijke waarde									
Maatschappelijke waarde: samenwerking									
- onderhoud IBA's ; aantal gemeenten	23	21	21						A.g.v. het fuseren van drie gemeenten is Gemeente Beekdaalen ontstaan waardoor het aantal contracten is verminderd maar de omvang van de te onderhouden objecten niet. Er zijn voor 6 gemeenten gewerkt conform begroting. Een contract voor 7 Parkstad gemeenten ligt klaar. Voor 8 andere gemeenten lopen de voorbereidingen om structureel te gaan samenwerken.
- beheer/onderhoud gemalen ; aantal gemeenten	11	9	9						
- meten, monitoren, rekenen : aantal gemeenten	19	6	19	-13				-6	
- opstellen BasisRioleringsPlan; aantal gemeenten	2	2	2						
Maatschappelijke waarde: netto kosten WBL									
EXPLOITATIE-KOSTEN (bedragen x € 1.000)									
Totaal kapitaallasten	€ 26.340	€ 25.891	€ 26.140						De kapitaallasten zijn lager dan begroot a.g.v. afgesloten langlopende geldleningen tegen een lager rentepercentage dan geraamd.
Totaal personeelslasten	€ 15.730	€ 17.715	€ 18.551	2.085					Cumulatief zijn de personeelskosten lager dan begroot, met name door het later dan geraamd invullen vacatures. In Q4 zijn de kosten hoger dan begroot als gevolg van eindejaarseffecten.
Totaal goederen en diensten van derden	€ 31.911	€ 34.263	€ 30.042	-4.220					De overschrijding is het gevolg van de extra kosten gerelateerd aan de slibproblematiek.
Totaal bijdragen aan derden	€ 69	€ 515	€ 479	446					De overschrijding is het gevolg van een niet op deze post geraamde bijdrage aan de energie en grondstoffenfabriek.
Onvoorzien	€ 292	€ -	€ 190	102					De post onvoorzien is deels benut, het restant valt vrij in december.
Totaal LASTEN	€ 74.493	€ 78.383	€ 75.403	3.880					De totale lasten zijn hoger dan begroot als gevolg van de de extra kosten gerelateerd aan de slibproblematiek.
Eigen BATEN	€ -4.729	€ -5.858	€ -5.638	1.221					De eigen baten zijn in Q4 hoger dan begroot als gevolg van de facturatie aan klanten.
NETTO KOSTEN exploitatie WBL-totaal (x 1.000)	€ 69.764	€ 72.525	€ 69.764	2.761					De netto kosten zijn hoger dan begroot als gevolg van de de extra kosten gerelateerd aan de slibproblematiek.
- bijdrage waterschap Limburg (x 1.000)	€ 69.764	€ 69.764	€ 69.764						
NETTO Resultaat WBL-totaal (x 1.000)	€ 0	€ -2.761	€ -	2.761					

Directierapportage 2019 - t/m DECEMBER	Begroot oorspronk jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Realisatie in Q4	Toelichting
INVESTERINGSUITGAVEN totaal WBL (x 1.000)	€ 49.517	€ 36.436	€ 37.510						
Voorbereiding projecten	€ 3.698	€ 3.190							
Uitvoering projecten regulier	€ 8.605	€ 9.965							
Uitvoering projecten bestuursrelevant	€ 24.133	€ 24.355							
Bestuursrelevant Transport									
Persleiding Velden-Venlo	€ 10	€ 50							
leiding Sijpeveld-Wijlre	€ -	€ -							
Westel.Mijnstreek. Transpsyst.	€ -	€ -							
Bestuursrelevant Zuiveren									
revisie en actualisatie ATEX	€ 55	€ 46							
rwzi Weert: KRW maatregelen	€ 18.248	€ 18.017							In Q4 is meer uitgegeven dan geraamd i.v.m. een eerder dan voorziene termijnfactuur en een vervroegde tussentijdse afrekening van een deel van het werk.
bijdrage WBL aan buffer gemeente Heerlen	€ 936	€ 936							De uitgave was geraamd in Q3 maar gerealiseerd in Q4. Project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
rwzi Panheel: voldoen aan KRW-eisen per 2021	€ 1	€ -							
rwzi Stein: voldoen aan KRW-eisen per 2021	€ 543	€ 574							
Bestuursrelevant Drogen									
Droger Susteren, inbedrijfhouden	€ 700	€ 778							In Q4 is meer uitgegeven dan geraamd als gevolg van verschuivingen in de tijd qua uitvoering en facturatie.
Bestuursrelevant Huisvesting									
Onderhoud/verbouwing kantoor (incl. duurzaamheidsinvestering)	€ 23	€ 23							project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
Vervangen kozijnen laagbouw kantoor	€ -	€ -							project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
Verduurzaming kantoorgebouw	€ 438	€ 326							
Bestuursrelevant Nieuwe Ontwikkelingen Zuiveren									
WBL-breed toepassen van zonne-energie	€ 3.047	€ 3.450							Gebruikmakend van fiscale mogelijkheden, afgestemd met de belastingdienst, is een btw teruggeve gerealiseerd waardoor de investeringsuitgaven lager zijn dan geraamd.
rwzi Wijlre: aanpassingen rwzi en KRW	€ 61	€ 52							project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
clustering Heerlen-Hoensbroek incl KRW	€ 2	€ 14							project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
Bestuursrelevant Nieuwe Ontwikkelingen Waterketen									
Superlocal	€ 92	€ 89							
Superlocal subsidie	€ -23	€ -							
Organisatie en middelen									
Organisatie: formatie									
- bezetting (vast en inhuur) - begrote formatie (vast)	155,1	217,6	210,5						De nieuwe organisatiestructuur a.g.v. Operatie Waterkracht is ingegaan per 2019. Het betreft een impactvolle operatie waarvan de effecten op allerlei gebieden nader zijn en worden uitgewerkt en geïmplementeerd, waaronder een gedoseerde invulling van de formatie in combinatie met de afbouw van de inhuur van derden.
Organisatie: ziekteverzuim									
- Verzuim-% totaal (t.o.v. Verbaannorm)	4,0%	2,3%	4,0%						
Middelen: treasury en inkoop									
- banksaldo t.o.v. kasgeldlimiet (x € 1 mln)	€ -17,1	€ -3,3	€ -17,1						
- tijdelijke kortlopende kasgeldleningen		11 x (€79 mln.)							
- rekeningcourantsaldo met Verdygo BV (x € 1.000)	=< € 500	€ 400	=< € 500						
- bedrag aan onrechtmatig verstrekte opdrachten (x € 1.000)	< € 715	€ 0	< € 715						
- rechtmatige opdracht in % van de begroting	≥ 99%	volgt	≥ 99%						Van het aantal aanbestedingen in 2019 is 99% als rechtmatig beoordeeld. Twee aanbestedingen (tijdelijke opslag ontwaterd slib, huur mobiele slibontwatering) zijn ter beoordeling van de rechtmatigheid voorgelegd aan de accountant. Deze aanbestedingen hebben betrekking op het verminderen van de slibproblematiek. Op 31 december 2019 was de rechtmatigheidsbeoordeling door de account nog niet afgerond.

Zuiveringsprestaties 2019 (gebaseerd op gecontroleerde gegevens t/m december 2019)

Rwzi	CZV	BZV	OB	P (fosfaat)			N (stikstof)			Toelichting / bijzonderheden	Prognose
				zomer	winter	jaar	zomer	winter	jaar		
Boscherveld	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Door een externe oorzaak ondervindt de RWZI vanaf oktober (weer) hinder van NO3 pieken. De RWZI reageert correct op deze pieken maar kan de pieken niet voldoende afmaken om aan de winternorm te voldoen. De resultaten vanaf oktober zijn dusdanig slecht, dat nu al gesteld kan worden dat ook de winternorm 2019/2020 overschreden zal worden. Het voortschrijdende jaargemiddelde wordt reeds overschreden. Onderzoek naar de bron/oorzaak loopt in samenwerking met WL. Hierbij wordt gebruik gemaakt van extra en uitgebreidere bemonsteringschema's en aanvullend silbonderzoek.	Zolang de bron/oorzaak niet wordt verwijderd, blijft de stikstofverwijdering achter op de vergedde norm.
Genneep	100%	100%	100%								
Heugem	100%	100%	100%								
Hoensbroek	100%	100%	100%								
Kerkrade	100%	100%	100%								
Limmel	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Meijel	100%	100%	100%								
Panheel	100%	100%	96%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Rimburg	100%	100%	100%								
Roermond	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Rwzi Roermond heeft sinds 01-01-2019 een aangescherpte vergunning met o.a. een norm voor N-totaal van 10 mg/l. Officieel kan pas per 01-01-2020 getoetst worden. De effluentkwaliteit in 2019 blijft dusdanig achter, dat per 01-01-2020 niet voldaan wordt aan de eis voor Ntot van 10 mg/l als voortschrijdend jaargemiddelde. De situatie is op ambtelijk niveau aan het BG gemeld. De sector S&I onderzoekt momenteel diverse scenario's t.b.v. een oplossing. Deze situatie wordt in de KRW-voortgangsrapportage gemeld. Medio december heeft Smurfit-Kappa verzoekt om i.v.m. een verstopping in hun effluentleiding, gedurende enkele weken gezuiverd water op de rwzi te lozen. Dit is in overleg met WL akkoord bevonden op basis van het acute karakter en een te verwachten korte tijdsduur.	Afhankelijk van het onderzoek/acties van de sector S&I wordt het probleem met de N-verwijdering verder aangepakt. De extra lozing van Smurfit-Kappa zal - tegen de verwachting in - voorlopig nog aanhouden. Dit betekent voor de rwzi Roermond een aanhoudende hogere hydraulische capaciteit en extra N-vracht. Dit kan leiden tot eerdere overstorten in het transportstelsel en een structurele verhoging van het N-gehalte in het effluent van de rwzi Roermond. In overleg met WL worden verdere afspraken/maatregelen vastgesteld.
Simpelveld	100%	100%	83%							Het niet realiseren van de P-zomernorm is het gevolg van niet correct functionerende zandfilters als gevolg van vervuiling. Hierdoor is enkele keren de etmaalnorm voor OB overschreden. Het verhoogde OB-gehalte in het effluent resulteert tevens in een hoger P-gehalte in het effluent. De verhoging van het P-gehalte werd veroorzaakt door een toename van de fractie organisch gebonden P. Deze fractie is niet chemisch of biologisch verwijderbaar. De procesverstoringen zijn het gevolg van niet correct functionerende zandfilters als gevolg van vervuiling. De verstoringen hebben zich meermaals voorgedaan. Onderzoek heeft uitgewezen dat vervuiling (slib) in de egalisatiebuffer de oorzaak was voor niet goed functionerende zandfilters. De egalisatiebuffer is gereinigd. Hierbij is gebleken dat deze tank nog steeds een bezinkend karakter heeft als gevolg van de oude functie van de tank (voorbezinktank).	De egalisatiebuffer wordt frequent geïnspecteerd en indien nodig gereinigd. Er wordt nog onderzocht of een ingrijpendere oplossing nodig is.
Stein	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Susteren	98%	98%	95%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Venlo	100%	99%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Het voortschrijdende jaargemiddelde voor stikstof blijft een duidelijk aandachtspunt. De overschrijding is echter een gevolg van werkzaamheden. Deze hebben in het voorjaar van 2019 plaatsgevonden en zijn in de voorbereiding met RWS afgesloten. Hierbij heeft RWS aangegeven dat een tijdelijke overschrijding van de norm a.g.v. het benodigde één-staats-bedrijf was toegestaan. Na de uitvoering van het werk heeft RWS de tijdelijke veruiming echter opnieuw ter discussie gesteld. Indien de tijdelijke veruiming conform afspraak wordt toegepast heeft de rwzi het voortschrijdende jaargemiddelde wel gerealiseerd. In de zomer heeft het proces opnieuw met een stevige procesverstoring te kampen gehad als gevolg van een lozing van loesbare kunstmeel (Calamiteit bij Bela). Als gevolg van deze situatie heeft de RWZI, ondanks correct functioneren van het zuiveringsproces, enkele dagen een slechtere kwaliteit effluent geloofd. Beide situaties hebben een negatieve impact op het voortschrijdende jaargemiddelde. Planning en Techniek is in overleg met het bevoegd gezag (RWS) over deze situaties en de maximale capaciteit van de zuivering versus de (reguliere) normen. Er is echter nog geen duidelijkheid of beide situaties als bijzondere omstandigheden mogen worden aangemerkt. Op basis hiervan wordt voorsnog in beide situaties uitgegaan van een overschrijding. RWS heeft ingestemd met een tijdelijk veruiming van het maatwerkvoorschrift van N=10 naar N=11 voor het voortschrijdende jaargemiddelde. In 2022 vernat deze veruiming weer. De productie handhaaft N=10 norm om te voorkomen dat de aandacht voor deze installatie wegzakt op basis van de tijdelijke ruimte in de vergedde norm.	Het voortschrijdende jaargemiddelde voor stikstof zal rondom de norm blijven schommelen. Procesverstoringen en/of externe invloeden hebben een sterke impact op het proces. Momenteel is WBL nog in gesprek met RWS inzake de wel/niet geaccepteerde tijdelijke veruiming t.b.v. de werkzaamheden in het voorjaar 2019.
Venray	100%	100%	100%								
Weert	96%	90%	92%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		De nieuwe (Nereda)installatie is in oktober volledig in bedrijf genomen. Tijdens de inbedrijfname heeft ook deze installatie als gevolg van een technische storing een silbultspoeiing veroorzaakt. Deze storing is door het projectteam nader onderzocht en opgelost. Na de volledige overgang naar de nieuwe installatie zijn de nieuwe (scherpere) vergedde normen geactiveerd. Hierdoor kan officieel pas per oktober 2020 getoetst worden aan de vergunning. Duidelijk is al wel dat voldoen aan het voortschrijdend jaargemiddelde per oktober 2020 een uitdaging gaat zijn.	De rwzi heeft te kampen met diverse externe lozingen met procesverstoringen tot gevolg. Hierdoor staat de stikstofverwijdering van de rwzi momenteel sterk onder druk. Op basis van deze situatie zijn diverse acties en onderzoeken geïnitieerd met als doel de mogelijke bron/oorzaak te achterhalen en/of de procesverstoringen als gevolg van de lozingen te elimineren.
Wijre	96%	79%	96%							Voor N zijn de zomernorm en het voortschrijdend jaargemiddelde reeds overschreden. Voldoen aan de winternorm wordt naar verwachting wederom kritisch. De oorzaak ligt extern, bij een lozer. Met bevoegd gezag is intensief contact om te zorgen dat de oorzaak wordt weggenomen. Handhaving WL en RUD zijn hierbij betrokken. Tevens heeft de RWZI te kampen gehad met OB-overschrijdingen als gevolg van een plotselinge verhoging van de silbultvolumeindex (SVI). Dit als gevolg van een (voor WBL) tot op heden onbekende bacterie. Er zijn in overleg met specialisten aanvullende chemicaliën gedoseerd om deze bacterie te bestrijden. Ook hebben er twee overschrijdingen van CZV/BZV plaatsgevonden als gevolg van een overdosering van C-bron gerelateerd aan een N-piek, die veroorzaakt wordt door een lozer. De tussentijdse "overschrijding" van de zomernorm voor P a.g.v. de silbultspoeiingen zijn gecompenseerd in de rest van de zomerperiode, waardoor aan de zomernorm voor de P-verwijdering is voldaan.	Het wegnemen van de externe oorzaak van de NO3-pieken zal naar verwachting nog enige tijd in beslag nemen. Hierdoor blijft de N-verwijdering een continu probleem voor deze locatie. De sector S&I is hiernaop op de hoogte en heeft de lead m.b.t. het onderzoeken/aanpakken van mogelijke oplossingen.

Alkortingen:

CZV: Chemisch Zuurstof Verbruik
 BZV: Biochemisch Zuurstof Verbruik
 OB: Onopgeloste Bestanddelen

RUD: Regionale Uitvoeringsdienst

Gestelde normen CZV, BZV, OB

geen overtredingen, voldoen aan norm
 gemelde overschrijding aan bevoegd gezag
 gestelde overtreding door bevoegd gezag

Het percentage betreft controlemetingen tijdens monstername die voldoen aan de norm.

Gestelde normen P (fosfaat) en N (stikstof)

Voor alle rwzi's zijn voortschrijdende jaargemiddelden gesteld. Voor een aantal rwzi's ook zomer- en winternormen.

rwzi voldoet aan het voortschrijdende jaargemiddelde resp. gestelde seizoensnorm
 rwzi voldoet niet aan norm, maar zal wel het voortschrijdende jaargemiddelde halen
 rwzi voldoet niet aan norm en zal ook het voortschrijdende jaargemiddelde niet halen

Voortgangsrapportage Limburgs effluentbeleid Q4 - 2019

RWZI	Limburgs effluentbeleid	Uitvoering maatregelen			
	Uiterste datum gereed (originele datum)	Korte beschrijving maatregelen	Status: 1. In MIP opgenomen 2. In voorbereiding 3. In uitvoering 4. Gereed	Verwachte datum gereed	Afwijking t.o.v. datum gereed (tussentijds en aan het eind)
Panheel	01-01-2021	Aanpassing biologie	3		
Stein	01-01-2021	Aanpassing biologie	3		
Susteren	01-01-2021	(Extra) chemische defosfatering	1		
Heugem	01-01-2021 (22-12-2021)	Chem. defosfatering + fijnregeling	3		
Wijre	01-01-2021	Additionele nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verwijdering)	2		
Hoensbroek	n.t.b. (01-01-2021)	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verwijdering)	2		zie toelichting
Meijel	01-01-2021	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verwijdering)	2		
Gennep	01-01-2021	Div. optimalisaties (biologie, nabezinking)	1		
Roermond	01-01-2022 (01-01-2019)	Deelstroombehandeling (t.b.v. N-verwijdering)	1		zie toelichting
Venlo	01-01-2022	Deelstroombehandeling (t.b.v. N-verwijdering)	1		
Susteren	01-01-2024	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verwijdering)	2		
Venray	01-01-2027	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N-verwijdering)	2		
Wijre	01-01-2028	Aanpassing biologie (indien aansluiting Simpelveld)	2		

RJKSLOZERS

Weert	01-10-2019 (01-01-2019)	Aanpassing biologie	3		
-------	-------------------------	---------------------	---	--	--

GEREED (KRW maatregel)

Kerkrade	01-12-2013	Chemische defosfatering	4	Gereed	
Heerlen	01-09-2015	Aansluiting op Hoensbroek	4	Gereed	
Gennep	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Meijel	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Venray	01-01-2016	C-dosering + fijnregeling	4	Gereed	
Hoensbroek	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Simpelveld	31-12-2016 (1-3/1-9-2016)	Aanpassing biologie	4	Gereed	
Wijre	01-06-2017 (01-01-2017)	Nageschakelde filtratie	4	Gereed	
Roermond	01-01-2019	Koolstofbrondosering	4	Gereed	
Roermond	01-01-2019	Onderzoek bronmaatregel industrie i.r.t. noodzaak aanpassing biologie	4	Gereed	
Limmel	01-01-2027	Voldoet	4	Gereed	

Opmerking: RWZI's Bosscherveld en Rimborg voldoen reeds aan de normen.

RWZI	Toelichting
Hoensbroek	<p>In het afstromingsgebied van de rw zi Hoensbroek zijn de laatste jaren diverse maatregelen getroffen die impact hadden op de rw zi, zoals de ontzuivering van de Caumerbeek, aansluiting van rw zi Heerlen, vergroting van de regenwaterbuffercapaciteit en interne zuiveringstechnische maatregelen. Met de huidige zuiveringsinstallatie kunnen de KRW-normen van 1-1-2021 voor N en P al grotendeels gerealiseerd worden, maar om gegarandeerd aan de strenge zomernormen te kunnen voldoen had WBL een project gepland om een nabehandeling te realiseren voor additionele N- en P-verwijdering.</p> <p>Begin 2019 is met WL een dialoog gevoerd om de doelmatigheid en proportionaliteit van deze maatregel ter discussie te stellen, in relatie tot de integrale opdracht en visie w aaraan WBL w il gaan voldoen. De conclusie was dat een nieuwe benadering qua strategische planvorming noodzakelijk is om de strategische doelen van WL en WBL te kunnen realiseren (een systeemspromg). Vervolgens heeft in Q2-2019 een project gelopen w aarin met WL, RH/DHV' en WBL de situatie omtrent Hoensbroek integraal geanalyseerd hebben. De uitkomst hiervan was dat er integrale, effectgerichte maatregelen nodig zijn die een bijdrage leveren aan meerdere strategische doelen (o.a. w aterkw aliteit, duurzaamheid) in plaats van normgericht de chemische w aterkw aliteit verbeteren en afbreuk doen aan andere doelen.</p> <p>De uitwerking van het nieuwe plan voor de rw zi Hoensbroek moet nog plaatsvinden, en zal starten in de tweede helft van 2020. Er zijn nl. nog andere KRW-projecten die eerst uitgewerkt moeten worden.</p> <p>Uitgangspunt blijft om uiterlijk 1-1-2027 aan de normen van het Limburgs effluentbeleid te voldoen zodat de Geleenbeek aan de eisen van de KRW kan voldoen. Het plan zal dus ook getoetst worden aan de andere strategische doelen van WBL (duurzaamheid en vergroten maatschappelijke waarde).</p>
Roermond	<p>De realisatie van de stikstofnorm op de rw zi Roermond wordt bemoeilijkt door een verstorende industriële lozing die slecht afbreekbaar stikstof bevat. In overleg met WL heeft WBL in 2018 en 2019 een tweesporig aanpak gehanteerd om tot een oplossing voor dit probleem te komen:</p> <p>(1) koolstofbrondosering: in 2019 zijn testen gedaan met koolstofbrondosering op de rw zi Roermond om een betere nitraatafbraak en een lager stikstofgehalte in het effluent van rw zi Roermond te bewerkstelligen. De resultaten hiervan zijn in december 2019 opgeleverd, en hieruit blijkt dat de koolstofbrondosering helpt en de verwijdering van reguliere stikstofcomponenten goed verloopt, maar dat de norm hiermee niet gegarandeerd kan worden. Zonder de slecht afbreekbaar stikstofcomponent zou de rw zi w el grotendeels aan de norm kunnen voldoen;</p> <p>(2) bronmaatregel: het is bekend dat één industriële lozer een moeilijk afbreekbare stikstofhoudende component bevat die de werking van de RWZI regelmatig verstoort. Hierdoor is het behalen van de strengere N-norm per 2019 haast onmogelijk. Het DB van WBL is hiervan op de hoogte gesteld. Zuivering bij de bron kan een doelmatigere oplossing zijn dan grootschalige aanpassing van de RWZI Roermond. Een adviesbureau heeft onderzoek gedaan naar een selectie van mogelijke technieken die geschikt zijn voor bronaanpak, en het rapport van deze studie is medio 2019 opgeleverd. Het ziet er naar uit dat bronmaatregelen een goedkopere oplossing kunnen bieden dan aanpassing van de rw zi. Het bedrijf dat het moeilijk afbreekbare stikstofhoudende afvalwater loost moet conform hun vergunning medio 2020 een onderzoeksrapport opleveren over hoe zij deze slecht afbreekbare stikstoflozing willen gaan reduceren. Het heeft voor WBL uiteraard de voorkeur dat het bedrijf zelf de lozing saneert w aardoor de norm in Roermond behaald kan worden. Als dit niet het geval is, zal WBL zelf maatregelen moeten treffen om de norm te kunnen behalen. Bronaanpak van deze lozing heeft de voorkeur boven een duurdere aanpassing van de rw zi.</p> <p>De onderzoeksresultaten van beide sporen en het verdere plan van aanpak w orden met WL besproken om het effect van de maatregelen en de voorkeur qua scenario's te bespreken. WL heeft namelijk een rol in het handhaven van de vergunning van het bedrijf (controle op oplevering onderzoeksplan) en in de dialoog over effectgerichte maatregelen op de rw zi Roermond.</p>

Onderwerp: Directierapportage 4^e kwartaal 2019

Geacht Bestuur,

Inleiding

Op 1 april is de Directierapportage 4^e kwartaal 2019 besproken en vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Waterschapsbedrijf Limburg. Hierbij sturen we u ter informatie deze Directierapportage zoals die behandeld is in het Algemeen Bestuur. De in het Algemeen Bestuur behandelde Directierapportage is toegankelijk via de internetsite www.wbl.nl (zie 'over ons/ bestuur/ vergaderstukken').

Toelichting

Algemeen

Op 1 januari 2019 is gestart met het tweejarig implementatietraject van operatie waterkracht. Operatie waterkracht heeft als doel de organisatie stap voor stap klaar te maken om invulling te geven aan de ambities uit de toekomstvisie 'Waterzuiveren en Waterketen 2030', het bestuursprogramma en daarvan afgeleide opdracht van het bestuur van WL aan WBL. De verandering van de organisatie (structuur, cultuur, functies, mensen) en de transitie van taakgericht naar procesgericht werken vond/vindt plaats onder het 24/7 borgen van de bedrijfsvoering. De wijziging van de organisatiestructuur heeft tot doel:

- Het versterken van de innovatiekracht;
- Het versterken van de executiekracht;
- Het versterken van de samenwerking in de waterketen;
- Een meer toekomstbestendige organisatie (flexibel, wendbaar en robuust).

Een dergelijk traject kenmerkt zich ook door vallen en opstaan en leren van fouten om zo lerend te groeien van goed naar beter.

In 2019 heeft de bedrijfsvoering als gevolg van landelijke afzetproblemen van ontwaterd slib en externe onbekende lozingen, negatieve gevolgen ondervonden. De negatieve gevolgen uiteten zich in extra kosten en normoverschrijdingen op een drietal zuiveringsinstallaties. In oktober 2019 is de verdygo-installatie Weert in bedrijf genomen en de oude zuiveringsinstallatie buitenwerking gesteld.

Zuiveringsprestaties

Voor iedere zuiveringsinstallatie zijn individuele zuiveringsnormen vastgesteld. Voor 2 van de 17 zuiveringsinstallatie kan objectief nog niet het zuiveringsresultaat worden vastgesteld omdat er sprake is van nieuwe normen. Voor locatie Roermond geldt een nieuwe normering met ingang van 01-01-2019 die in 2020 officieel kan worden getoetst. Voor locatie Weert geldt een nieuwe normering met ingang van 01-10-2019 die in oktober 2020 officieel kan worden getoetst. Van de andere 15 installaties voldoen er 13 aan de gestelde lozingsnormen (jaargemiddelde). Voor zowel locatie Gennep als voor Wijlre worden de jaargemiddelden van de stikstofnormeringen niet gehaald als gevolg van externe factoren waarbij voor beide locaties geldt dat nauw contact plaatsvindt met bevoegd gezag.

	Realisatie	Planning	Afwijking
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering (jaargemiddelde) *	15	15	0
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering (jaargemiddelde) *	13	15	-2
Aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	0
Aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	16	17	-1
Aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	16	17	-1
Aantal door bevoegd gezag vastgestelde overtredingen	0	0	0%
Rwzi's die tijdig zijn aangepast en voldoen aan KRW normen	100%	100%	0%

* Exclusief rwzi Roermond en Weert

De vermelde normafwijkingen voor stikstofverwijdering en biochemisch zuurstofverbruik zijn een gevolg van externe onbekende lozingen.

Personeel

Ziekteverzuim

De landelijke Verbaannorm voor het ziekteverzuim bedraagt voor WBL 4,0%. Het ziekteverzuim in 2019 bedraagt 2,3%.

	Realisatie	Planning	Afwijking
Ziekteverzuim	2,3%	4,0%	-1,7%

Bedrijfsongeval

In het augustus 2019 heeft zich een bedrijfsongeval voorgedaan met blijvende invaliditeit tot gevolg. Het bestuur is hierover geïnformeerd. De van toepassing zijnde veiligheidsprocedures zijn beoordeeld en behoeven geen bijstelling. Het onderzoek door de arbeidsinspectie was op 31 december 2019 nog niet afgerond. Op het moment dat het rapport van de arbeidsinspectie beschikbaar is wordt het bestuur hierover schriftelijk geïnformeerd.

	Realisatie	Planning	Afwijking
Ernstige ongevallen (arbeidsinspectie)	1	0	1

Wet Banenafpraak

WBL zou graag gehoor willen geven aan de Wet Banenafpraak en Quotum arbeidsbeprekten. In tegenstelling tot WL beschikt WBL niet over een formatief noch budgettair kader hiervoor. Een voorstel voor het bestuur wordt voorbereid.

Financiën

Rechtmatige inkoop

Van het aantal aanbestedingen in 2019 is 99% als rechtmatig beoordeeld. Twee aanbestedingen (tijdelijke opslag ontwaterd slib, huur mobiele slibontwatering) zijn ter beoordeling van de rechtmatigheid voorgelegd aan de accountant. Deze aanbestedingen hebben betrekking op het verminderen van de slibproblematiek. Op 31 december 2019 was de rechtmatigheidsbeoordeling door de account nog niet afgerond.

Risico-gebeurtenissen

Conform de wettelijke kaders heeft WBL een risicomanagementbeleid, een risicomatrix met risicogebeurtenissen waarvan het financiële restrisico op de balans als een reserve wordt aangehouden (weerstandvermogen). De actuele hoogte van deze reserve bedraagt €1.525.135.

Conform het besluit van het AB 18-09-2019 Kadernota Risicomanagement zal ieder kwartaal een actualisatie van de opgenomen risico's in de risicomatrix expliciet worden behandeld als onderdeel van de Directierapportage.

De in 2018 opgetreden risicogebeurtenis, zijnde het stagneren van de afzet van reststoffen, heeft zich in 2019 voortgezet. In het 4^e kwartaal 2019 hebben zich geen nieuwe risicogebeurtenissen voorgedaan die deel uitmaken van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde risicomatrix.

Op het gebied van integraal risicomanagement vinden diverse (door)ontwikkelingen plaats die in loop van 2020 zullen worden vertaald in een actualisatie van de risicomatrix inclusief de daaraan verbonden hoogte van het weerstandsvermogen. In het 3^e kwartaal 2020 zal dit worden voorgelegd aan het bestuur.

Begrotingswijziging

De directeur beschikt over een post onvoorzien van 0,4% van de totale begroting. De directeur heeft het mandaat om budgettair neutrale begrotingswijzigingen door te voeren in de exploitatiebegroting onder voorwaarde van mededeling in de directierapportage.

In het 4^e kwartaal 2019 heeft er een budgettair neutrale overheveling van € 101.450 plaats gevonden van de post onvoorzien naar de post aanschaf hard- en software binnen de sector Bedrijfsondersteuning. Dit voor de extra ICT-kosten gerelateerd aan de toename van het aantal fte in het kader van operatie Waterkracht.

Investeringsprogramma

Het gerealiseerde investeringsbudget in 2019 bedraagt € 36,4 mln en is daarmee € 1,1 mln lager dan gepland. Het is het hoogst gerealiseerde uitgavenniveau van de laatste 10 jaar.

	Realisatie	Begroot	Afwijking
Investeringsuitgaven (x € 1,0 mln.)	36,4	37,5	-2,9%

Van de lager dan begrote investeringsuitgaven is € 0,9 mln het saldo van diverse onder- en overschrijdingen van reguliere onderhoudsinvesteringen. Deze investeringsuitgaven schuiven door naar 2020.

De overige € 0,2 mln is het saldo van twee bestuursrelevante projecten.

- Project: WBL-breed toepassen van zonne-energie (P11280U): € 0,4 mln lagere uitgaven. Deze onderschrijding is het gevolg van een fiscale regeling⁴ die heeft geleid tot een gedeeltelijke btw teruggave in 2019;
- Project: rwzi Weert: KRW maatregelen (P46022U): € 0,2 mln hogere uitgaven. De hogere uitgaven zijn het gevolg van een eerder dan voorziene termijnfactuur en een vervroegde tussentijdse afrekening van een deel van het werk.

Exploitatiebegroting

In de directierapportage over het tweede kwartaal 2019 is vermeld: "Directie, leidinggevenden en medewerkers stellen zich tot doel de niet geraamde kosten binnen de eigen begroting op te vangen respectievelijk de gevolgen te beperken. Uiterste oplossing is het (deels) terugvallen op de bedrijfsreserve." Eind juni 2019 bedroegen de extra kosten € 1,3 mln (directierapportage 2^e kwartaal 2019). In de directierapportage 3^e kwartaal werden de extra slibkosten geprognostiseerd op € 3,1 mln. Door een opeenstapeling van problemen bedragen de totale extra kosten voor slibverwerking over 2019 € 4,8 mln.

Uit de voorliggende directierapportage blijkt dat ongeveer € 2 mln binnen de eigen begroting is opgevangen. In bijlage 1 is de nadere onderbouwing bijgevoegd.

Het negatieve bedrijfsresultaat komt hiermee uit op € 2,8 mln. Over de slibproblematiek is tussentijds gerapporteerd aan het bestuur.

Het negatief resultaat is volledig terug te voeren op de slibproblematiek binnen de sector Operatie en Onderhoud. De drie bedrijfssectoren laten voor het overige een positief resultaat zien.

	Realisatie	Begroot	Afwijking
- Netto bedrijfsvoeringskosten 2019 excl. extra slibkosten (x € 1,0 mln.)	67,8	69,8	-2,0
- Extra slibkosten 2019 (x € 1,0 mln.)	4,8	0,0	4,8
Netto kosten (x € 1,0 mln.)	72,5	69,8	4,0%

In de als bijlage bijgevoegde Directierapportage (dashboard) zijn alle indicatoren opgenomen en waar nodig verder toegelicht.

Beoogd effect in relatie tot strategische doelen en toekomstvisie 2030

N.v.t.

⁴ Gerelateerd aan de verwachte teruglevering aan het net van opgewekte elektriciteit die niet zelf wordt gebruikt is btw teruggevorderd. Deze regeling is afgestemd met de Belastingdienst.

Communicatie

Na vaststelling door het Algemeen Bestuur zal Waterschap Limburg per brief worden geïnformeerd over de Directierapportage 4^e kwartaal 2019.

Ondernemingsraad

N.v.t.

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Bijlage 1: Toelichting netto kosten

Bijlage 2: Pfas

Bijlage 3: Dashboard Directierapportage 4^e kwartaal 2019

Bijlage 1: Toelichting netto kosten

Het netto exploitatie resultaat van WBL in 2019 is sterk negatief beïnvloedt door alle aan de slibproblematiek gerelateerde kosten. Zonder deze additionele kosten is het netto resultaat € 2,0 mln positief. De hoger dan geraamde netto kosten (€ 2,76 mln) zijn een saldo van diverse posten:

Kapitaalslasten:

- € 0,25 mln lagere kapitaallasten, met name als gevolg van afgesloten langlopende leningen tegen een lager dan geraamd rentepercentage.

Personeelslasten:

- € 0,84 mln lagere personeelskosten door het later dan begroot invullen van vacatures Waterkracht, deels gecompenseerd door inhuur tijdelijk personeel in verband met later dan gepland invullen van vacatures.

Goederen en diensten van derden:

- € 0,69 mln hogere kosten verbruik chemicaliën, met name bij de rwzi's Weert, Wijlre en Venlo;
- € 0,74 mln lagere verbruikskosten energie door positieve afrekening elektriciteit over voorgaande jaren, hogere baten zelf opgewekte energie en lagere gaskosten (door storingen droger);
- € 0,28 mln hogere kosten onderhoud rwzi's en automatisering o.a. door hogere licentiekosten als gevolg van een toename van het aantal medewerkers;
- € 0,89 mln incidenteel lagere onderhoudskosten door terugboeken voorraad naar magazijn;
- € 0,44 mln lager dan begroot gebruik van het bij Bestuur gereserveerde 2% budget voor innovatie;
- € 0,39 mln hogere kosten voor bediening en huur mobiele slibontwatering ter tijdelijke compensatie van verwerkingscapaciteit door onderhoud/vervanging bestaande slibontwatering installaties;
- € 4,76 mln hogere kosten voor tijdelijke opslag van slib en extra afzet van slib, gerelateerd aan de toegelichte slibproblematiek;
- € 0,46 mln lagere kosten advies en onderzoek;
- € 0,19 mln lagere kosten als een saldo van diverse posten (met name bij Directie).

Baten:

- € 0,45 mln lagere geactiveerde lasten, met name door lagere geactiveerde personeelslasten⁵ door de later dan geplande invulling van vacatures. Daar staat tegenover dat ook de personeelskosten voor deze functionarissen niet zijn gerealiseerd (zie bovenstaand). Per saldo heeft dit onderdeel daardoor een beperkt exploitatie-effect.

⁵ De bestede uren door engineers en projectleiders op investerings(bouw)projecten worden financieel gemaakt, toegerekend aan de investeringsuitgaven van het betreffende project en als een baat gepresenteerd in de exploitatie onder geactiveerde personeelslasten.

Bijlage 2: PFAS

Inleidend PFAS

De laatste jaren heeft Nederland kennis gemaakt met PFAS (poly-/perfluor alkyl stoffen). PFAS is een groep fluorhoudende koolwaterstofverbindingen die o.a. zijn gekenmerkt als zogenaamde PBT-stoffen (Persistent, Bioaccumulatief en Toxisch). Het zijn antropogene, milieuvreemde stoffen die nauwelijks in het milieu afbreekbaar zijn, en daarom worden ze ook wel 'forever chemicals' genoemd. In Nederland is ook de PFAS-stof GenX in het nieuws geweest vanwege de productie bij Chemours te Dordrecht.

Een aantal PFAS-stoffen (PFOS en PFOA) zijn gekenmerkt als een Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS) en zijn gevaarlijk voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, de voortplanting belemmeren of zich in de voedselketen ophopen. De Nederlandse overheid voert daarom beleid om de risico's van ZZS voor mens en milieu te minimaliseren. PFAS wordt o.a. gebruikt in diverse huishoudelijke en industriële producten, zoals anti-aanbakpannen, bakpapier, impregneermiddelen, blusschuim, zonnebrand, etc.

Door langjarige toepassing is er historische vervuiling ontstaan waardoor bepaalde achtergrondconcentraties PFAS in het milieu gemeten worden. De laatste tijd werd vooral gekeken naar grond die afgegraven en hergebruikt wordt. Er mag nl. geen grond met verhoogde PFAS-concentraties in het milieu gebracht worden. Het is te verwachten dat er ook PFAS aangetroffen wordt in afvalwater en zuiveringsslib. De eerste signalen leren dat er enkele tientallen µg/kg DS (droge stof) aan PFAS aangetroffen wordt in zuiveringsslib. Het is de vraag in hoeverre dit voor problemen kan gaan zorgen bij de afzet van zuiveringsslib naar eindverwerkers.

Verwerking PFAS

Indien slib minder dan 50 mg/kg PFOS bevat, mag het volgens de gebruikelijke verwerkingsroute verwerkt worden (verbranden). Bevat slib méér dan 50 mg/kg PFOS, dan moet het op een dusdanig wijze verwerkt worden dat de POP's⁶ vernietigd of onomkeerbaar omgezet worden. In beide gevallen is verbranding de enige verwerkingsoptie voor zuiveringsslib met hoge concentraties PFOS. Voor de volledige omzetting van PFOS bij verbranding zijn temperaturen van 1.100 °C of hoger noodzakelijk. Verbranding van zuiveringsslib - omgezet in korrels - in de cementindustrie (CBR Lixhe) vindt plaats bij ca. 1.450 °C, dus daar is de verwachting dat PFAS-stoffen volledig verbrand zullen worden.

Mono-verbranding van slib vindt plaats bij minimaal 850 °C. Het is moeilijk te voorspellen of PFAS-stoffen hierbij volledig verbrand worden, omdat op plekken in de oven wel beduidend hogere temperaturen heersen. Uit gesprekken met een specialist van een Nederlandse slibverbrandingsinstallatie bleek dat er tot dusver geen PFAS aangetroffen werd in hun emissies (rookgassen of vliegass).

Analyseresultaten

De eerste analyseresultaten van ontwaterd zuiveringsslib van WBL laten PFOS concentraties tussen ca. 2 en 20 µg/kg DS (droge stof) zien. Dit is dus factoren lager dan de grenswaarde van 50 mg/kg uit de POP-richtlijn. De totale som aan 41 geanalyseerde PFAS stoffen komt uit op ca. 30 tot 80 µg/kg DS. Dit komt qua ordegrrootte overeen met waarden die men ook (inter-)nationaal elders in zuiveringsslib aantreft. Dit betreffen voor WBL vooralsnog de resultaten uit de eerste analyseronde, dus er is nog geen zicht op de spreiding van meetwaarden.

Traject aanvraag exportvergunning verwerking ontwaterd slib Indaver

De exportvergunning met analyses van het ontwaterd slib zijn begin februari jl. via Indaver naar de Nederlandse autoriteit (ILT) gestuurd. De doorlooptijd is doorgaans 3-4 maanden. Nadat het ILT ernaar gekeken heeft zal de Vlaamse autoriteit (OVAM) de stukken beoordelen.

Conclusie

Naar verwachting zitten we goed onder deze waardes en is de verwachting dat OVAM de exportvergunning accepteert, mede gezien het feit dat de NL-richtlijnen klaarblijkelijk strenger zijn dan de Vlaamse. Uitgaande van deze waarden zijn er qua regelgeving geen belemmeringen om het slib in België te verbranden in de cementovens bij CBR te Lixhe of in de verbrandingsovens bij Indaver te Antwerpen. Het is uiteindelijk echter aan het ontvangende land en aan de eindverwerker om definitief uitspraak te doen over de acceptatie en verwerking van het zuiveringsslib van WBL.

⁶ Wat zijn POP's?

Persistente organische verontreinigende stoffen (POP's) zijn toxische stoffen die moeilijk worden afgebroken. De stoffen hopen op in levende organismen (bioaccumuleren) en worden verspreid door de lucht en het water. Door hun eigenschappen kunnen ze over lange afstand worden getransporteerd en worden ze wereldwijd aangetroffen. POP's zijn zeer schadelijk voor de volksgezondheid en het milieu. Verontreiniging met POP's is een grensoverschrijdend probleem dat op internationaal niveau moet worden aangepakt.

BIJLAGE 3: Dashboard Directierapportage 4^e kwartaal 2019

Directierapportage 2019 - t/m DECEMBER	Begroot oorspronk jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Realisatie in Q4	Toelichting
Schoon en ecologisch gezond water									
Zuiveren: afnameverplichting									
- Voortgang afspraken redeneerlijn afnameverplichting									Het Dagelijks Bestuur wordt dd 18-03-2020 via een mededeling geïnformeerd over de actuele stand van zaken.
Schoon en ecologisch gezond water									
Zuiveren: werking rwzi's getoetst aan norm									
- aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering	17	16	17						Ze specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering	17	14	17						Ze specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	17						
- aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	17	16	17						Ze specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	17	16	17						Ze specificatie zuiveringsprestaties
- door bevoegd gezag vastgestelde overtreding CZV, BZV, OB		0	0						
- aantal rwzi's die voldoen aan KRW normen	17	17	17						
Zuiveren: rendementen									
- Fosfaat-verwijdering (alleen ter registratie)	> 75%	85,6%	> 75%						
- Stikstof-verwijdering (alleen ter registratie)	> 75%	79,2%	> 75%						
Vergroten duurzaamheid									
Duurzaam: energieneutraal									
- duurzaam energie terugwinnen (40% van behoefte in 2020)	30,4%	39,7%	35,0%						Prognose opgesteld over 2019 - Jaarlijkse realisatie bekend conform MJA3 systematiek begin 2020
- energie-efficiënter/-zuiniger werken tov 2008 (doel: 24% in 2020)	22,3%	21,8%	22,3%						Prognose opgesteld over 2019 - Jaarlijkse realisatie bekend conform MJA3 systematiek begin 2020
- 100% energieneutraal in 2025									Ergeneutraliteit maakt onderdeel uit van strategisch thema Vergroten Duurzaamheid. Met het Bestuur is afgesproken dat in Q1 2020 de strategische thema's, uitgewerkt in een strategisch plan, aan het Dagelijks Bestuur worden gepresenteerd. Hier volgt een separate bestuursbijeenkomst voor.
- duurzame inkoop WBL-breed	100%	100%	100%						
Duurzaam: hergebruik grondstoffen									
- hoeveelheid ontwaterd slib (ton)	99.054	99.666	99.054						
- OEE (Overall Equipment Effectiveness) Slibdroger	72%	62%	72%						Het bestuur is maandelijks middels separate mededelingen geïnformeerd over de slibproblematiek.
- ontwaterd slib verwerkt in droger: percentage	69%	55%	69%						
- afzet van ontwaterd slib: percentage	31%	45%	31%						

Directierapportage 2019 - t/m DECEMBER	Begroot oorspronk jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Realisatie in Q4	Toelichting
Vergroten maatschappelijke waarde									
Maatschappelijke waarde: samenwerking									
- onderhoud IBA's ; aantal gemeenten	23	21	21						A.g.v. het fuseren van drie gemeenten is Gemeente Beekdaelen ontstaan waardoor het aantal contracten is verminderd maar de omvang van de te onderhouden objecten niet. Er zijn voor 6 gemeenten gewerkt conform begroting. Een contract voor 7 Parkstad gemeenten ligt klaar. Voor 8 andere gemeenten lopen de voorbereidingen om structureel te gaan samenwerken.
- beheer/onderhoud gemalen ; aantal gemeenten	11	9	9						
- meten, monitoren, rekenen ; aantal gemeenten	19	6	19	-13					
- opstellen BasisRioleringsPlan; aantal gemeenten	2	2	2						
Maatschappelijke waarde: netto kosten WBL									
EXPLOITATIE-KOSTEN (bedragen x € 1.000)									
Totaal kapitaallasten	€ 26.340	€ 25.891	€ 26.140						De kapitaallasten zijn lager dan begroot a.g.v. afgesloten langlopende geldleningen tegen een lager rentepercentage dan geraamd.
Totaal personeelslasten	€ 15.730	€ 17.715	€ 18.551					€ 5.028	Cumulatief zijn de personeelskosten lager dan begroot, met name door het later dan geraamd invullen vacatures. In Q4 zijn de kosten hoger dan begroot als gevolg van eindejaarseffecten.
Totaal goederen en diensten van derden	€ 31.911	€ 34.263	€ 30.042	€ -4.221		€ 8.557	€ 8.572	€ 8.928	De overschrijding is het gevolg van de extra kosten gerelateerd aan de slibproblematiek.
Totaal bijdragen aan derden	€ 69	€ 515	€ 479	€ -36					De overschrijding is het gevolg van een niet op deze post geraamde bijdrage aan de energie en grondstoffenfabriek.
Onvoorzien	€ 292	€ -	€ 190						De post onvoorzien is deels benut, het restant valt vrij in december.
Totaal LASTEN	€ 74.493	€ 78.383	€ 75.403	€ 2.981				€ 21.858	De totale lasten zijn hoger dan begroot als gevolg van de de extra kosten gerelateerd aan de slibproblematiek.
Eigen BATEN	€ -4.729	€ -5.858	€ -5.638						De eigen baten zijn in Q4 hoger dan begroot als gevolg van de facturatie aan klanten.
NETTO KOSTEN exploitatie WBL-totaal (x 1.000)	€ 69.764	€ 72.525	€ 69.764	€ 2.761				€ 16.988	De netto kosten zijn hoger dan begroot als gevolg van de de extra kosten gerelateerd aan de slibproblematiek.
- bijdrage waterschap Limburg (x 1.000)	€ 69.764	€ 69.764	€ 69.764						
NETTO Resultaat WBL-totaal (x 1.000)	€ 0	€ -2.761	€ -					€ -2.761	

Directierapportage 2019 - t/m DECEMBER	Begroot oorsprong jaar 2019	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Realisatie in Q1	Realisatie in Q2	Realisatie in Q3	Realisatie in Q4	Toelichting
INVESTERINGSUITGAVEN totaal WBL (x 1.000)	€ 49.517	€ 36.436	€ 37.510						
Vorbereiding projecten	€ 3.698	€ 3.190	€ 3.190						
Uitvoering projecten regulier	€ 8.605	€ 9.965	€ 9.965						
Uitvoering projecten bestuursrelevant	€ 24.133	€ 24.355	€ 24.355						
Bestuursrelevant Transport									
Persleiding Velden-Vento	€ 10	€ 50	€ 50						
leiding Simpelveld-Wijlre	€ -	€ -	€ -						
Westel.Mijnstreek. Transpsyst.	€ -	€ -	€ -						
Bestuursrelevant Zuiveren									
revisie en actualisatie ATEX	€ 55	€ 46	€ 46						
rwzi Weert: KRW maatregelen	€ 18.248	€ 18.017	€ 18.017						In Q4 is meer uitgegeven dan geraamd i.v.m. een eerder dan voorziene termijnfactuur en een vervoegde tussentijdse afrekening van een deel van het werk.
bijdrage WBL aan buffer gemeente Heerlen	€ 936	€ 936	€ 936						De uitgave was geraamd in Q3 maar gerealiseerd in Q4. Project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
rwzi Panheel: voldoen aan KRW-eisen per 2021	€ 1	€ -	€ -						
rwzi Stein: voldoen aan KRW-eisen per 2021	€ 543	€ 574	€ 574						
Bestuursrelevant Drogen									
Droger Susteren, inbedrijfhouden	€ 700	€ 778	€ 778						In Q4 is meer uitgegeven dan geraamd als gevolg van verschuivingen in de tijd qua uitvoering en facturatie.
Bestuursrelevant Huisvesting									
Onderhoud/verbouwing kantoor (incl. duurzaamheidsinvestering)	€ 23	€ 23	€ 23						project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
Vervangen kozijnen laagbouw kantoor	€ -	€ -	€ -						project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
Verduurzaming kantoorgebouw	€ 438	€ 326	€ 326						
Bestuursrelevant Nieuwe Ontwikkelingen Zuiveren									
WBL-breed toepassen van zonne-energie	€ 3.047	€ 3.450	€ 3.450						Gebruikmakend van fiscale mogelijkheden, afgestemd met de belastingdienst, is een btw teruggave gerealiseerd waardoor de investeringsuitgaven lager zijn dan geraamd.
rwzi Wijlre: aanpassingen rwzi en KRW	€ 61	€ 52	€ 52						project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
clustering Heerlen-Hoensbroek incl KRW	€ 2	€ 14	€ 14						project en krediet zijn afgesloten; verdwijnt 2020 uit deze lijst
Bestuursrelevant Nieuwe Ontwikkelingen Waterketen									
Superlocal	€ 92	€ 89	€ 89						
Superlocal subsidie	€ -23	€ -	€ -						
Organisatie en middelen									
Organisatie: formatie									
- bezetting (vast en inhuur) - begrote formatie (vast)	155,1	217,6	210,5						De nieuwe organisatiestructuur a.g.v. Operatie Waterkracht is ingegaan per 2019. Het betreft een impactvolle operatie waarvan de effecten op allerlei gebieden nader zijn en worden uitgewerkt en geïmplementeerd, waaronder een gedoseerde invulling van de formatie in combinatie met de afbouw van de inhuur van derden.
Organisatie: ziekteverzuim									
- Verzuim-% totaal (t.o.v. Verbaanorm)	4,0%	2,3%	4,0%						
Middelen: treasury en inkoop									
- banksaldo t.o.v. kasgeldlimiet (x € 1 mln)	€ -17,1	€ -3,3	€ -17,1						
- tijdelijke kortlopende kasgeldleningen		11 x (€79 mln.)							
- rekeningcourantsaldo met Verdygo BV (x € 1.000)	=< € 500	€ 400	=< € 500						
- bedrag aan onrechtmatig verstrekte opdrachten (x € 1.000)	< € 715	€ 0	< € 715						
- rechtmatige opdracht in % van de begroting	≥ 99%	voigt	≥ 99%						Van het aantal aanbestedingen in 2019 is 99% als rechtmatig beoordeeld. Twee aanbestedingen (tijdelijke opslag ontwaterd slib, huur mobiele slibontwatering) zijn ter beoordeling van de rechtmatigheid voorgelegd aan de accountant. Deze aanbestedingen hebben betrekking op het verminderen van de slibproblematiek. Op 31 december 2019 was de rechtmatigheidsbeoordeling door de account nog niet afgerond.

Zuiveringsprestaties 2019 (gebaseerd op gecontroleerde gegevens t/m december 2019)

Rwzi	CZV	BZV	OB	P (fosfaat)			N (stikstof)			Toelichting / bijzonderheden	Prognose
				zomer	winter	jaar	zomer	winter	jaar		
Boscherveld	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Door een externe oorzaak onderin de RWZI vanaf oktober (weer) hinder van NO3 pieken. De RWZI reageert correct op deze pieken maar kan de pieken niet voldoende afmaken om aan de winternorm te voldoen. De resultaten vanaf oktober zijn dusdanig slecht, dat nu al gesteld kan worden dat ook de winternorm 2019/2020 overschreden zal worden. Het voortschrijdende jaargemiddelde wordt reeds overschreden. Onderzoek naar de bron/oorzaak loopt in samenwerking met WL. Hierbij wordt gebruik gemaakt van extra en uitgebreidere bemonsteringschema's en aanvullend silbonderzoek.	
Gennep	100%	100%	100%								
Heugem	100%	100%	100%								
Hoensbroek	100%	100%	100%								
Kerkrade	100%	100%	100%								
Limmel	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Meijel	100%	100%	100%								
Panheel	100%	100%	96%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Rimburg	100%	100%	100%								
Roermond	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
										Rwzi Roermond heeft sinds 01-01-2019 een aangescherpte vergunning met o.a. een norm voor N-totaal van 10 mg/l. Officieel kan pas per 01-01-2020 getoetst worden. De effluëntkwaliteit in 2019 blijft dusdanig achter, dat per 01-01-2020 niet voldaan wordt aan de eis voor Ntot van 10 mg/l als voortschrijdend jaargemiddelde. De situatie is op ambtelijk niveau aan het BG gemeld. De sector S&I onderzoekt momenteel diverse scenario's t.b.v. een oplossing. Deze situatie wordt in de KRW-vortgangsrapportage gemeld. Medio december heeft Smurfit-Kappa verzocht om i.v.m. een verstopping in hun effluentleiding, gedurende enkele weken gezuiverd water op de rwzi te lozen. Dit is in overleg met WL akkoord bevestigd op basis van het acute karakter en een te verwachten korte tijdsduur.	
										Afhankelijk van het onderzoek/acties van de sector S&I wordt het probleem met de N-verwijdering verder aangepakt. De extra lozing van Smurfit-Kappa zal - tegen de verwachting in - voorlopig nog aanhouden. Dit betekent voor de rwzi Roermond een aanhoudende hogere hydraulische capaciteit en extra N-vracht. Dit kan leiden tot eerdere overstorten in het transportstelsel en een structurele verhoging van het N-gehalte in het effluent van de rwzi Roermond. In overleg met WL worden verdere afspraken/maatregelen vastgesteld.	
Simpelveld	100%	100%	83%							Het niet realiseren van de P-zomernorm is het gevolg van niet correct functionerende zandfilters als gevolg van vervuiling. Hierdoor is enkele keren de elmaalnorm voor OB overschreden. Het verhoogde OB-gehalte in het effluent resulteert tevens in een hoger P-gehalte in het effluent. De verhoging van het P-gehalte werd veroorzaakt door een toename van de fractie organisch gebonden P. Deze fractie is niet chemisch of biologisch verwijderbaar. De procesverstoringen zijn het gevolg van niet correct functionerende zandfilters als gevolg van vervuiling. De verstoringen hebben zich meermaals voorgedaan. Onderzoek heeft uitgewezen dat vervuiling (slib) in de egalisatiebuffer de oorzaak was voor niet goed functionerende zandfilters. De egalisatiebuffer is gereinigd. Hierbij is gebleken dat deze tank nog steeds een bezinkend karakter heeft als gevolg van de oude functie van de tank (voorbezinktank).	
										De egalisatiebuffer wordt frequent geïnspiceerd en indien nodig gereinigd. Er wordt nog onderzocht of een ingrijpendere oplossing nodig is.	
Stein	100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Susteren	98%	98%	95%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.			
Venlo	100%	99%	100%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		Het voortschrijdende jaargemiddelde voor stikstof blijft een duidelijk aandachtspunt. De overschrijding is echter een gevolg van werkzaamheden. Deze hebben in het voorjaar van 2019 plaatsgevonden en zijn in de voorbereiding met RWS afgestemd. Hierbij heeft RWS aangegeven dat een tijdelijke overschrijding van de norm a.g.v. het benodigde één-straats-bedrijf was toegestaan. Na de uitvoering van het werk heeft RWS de tijdelijke veruiming echter opnieuw ter discussie gesteld. Indien de tijdelijk veruiming conform afspraak wordt toegepast heeft de rwzi het voortschrijdende jaargemiddelde wel gerealiseerd. In de zomer heeft het proces opnieuw met een stevige procesverstoring te kampen gehad als gevolg van een lozing van vloeibare kunststof (Calamiteit bij Bela). Als gevolg van deze situatie heeft de RWZI, ondanks correct functioneren van het zuiveringsproces, enkele dagen een slechtere kwaliteit effluent gelooed. Beide situaties hebben een negatieve impact op het voortschrijdende jaargemiddelde. Planning en Techniek is in overleg met het bevoegd gezag (RWS) over deze situaties en de maximale capaciteit van de zuivering versus de (reguliere) normen. Er is echter nog geen duidelijkheid of beide situaties als bijzondere omstandigheden mogen worden aangemerkt. Op basis hiervan wordt vooralsnog in beide situaties uitgegaan van een overschrijding. RWS heeft ingestemd met een tijdelijk veruiming van het maatwerkvoorschrift van N=10 naar N=11 voor het voortschrijdende jaargemiddelde. In 2022 vervalt deze veruiming weer. De productie handhaaft N=10 norm om te voorkomen dat de aandacht voor deze installatie wegzakt op basis van de tijdelijke ruimte in de vergunde norm.	
Venray	100%	100%	100%								
Weert	96%	90%	92%	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.		De nieuwe (Nereda)installatie is in oktober volledig in bedrijf genomen. Tijdens de inbedrijfname heeft ook deze installatie als gevolg van een technische storing een silbuitpoeling veroorzaakt. Deze storing is door het projectteam nader onderzocht en opgelost. Na de volledige overgang naar de nieuwe installatie zijn de nieuwe (scherpere) vergunde normen geactiveerd. Hierdoor kan officieel pas per oktober 2020 getoetst worden aan de vergunning. Duidelijk is al wel dat voldaan aan het voortschrijdend jaargemiddelde per oktober 2020 een uitdaging gaat zijn.	
										De rwzi heeft te kampen met diverse externe lozingen met procesverstoringen tot gevolg. Hierdoor staat de stikstofverwijdering van de rwzi momenteel sterk onder druk. Op basis van deze situatie zijn diverse acties en onderzoeken geïnitieerd met als doel de mogelijke bron/oorzaak te achterhalen en/of de procesverstoringen als gevolg van de lozingen te elimineren.	
Wijlre	96%	79%	96%							Voor N zijn de zomernorm en het voortschrijdend jaargemiddelde reeds overschreden. Voldoen aan de winternorm wordt naar verwachting wederom kritisch. De oorzaak ligt extern, bij een lozer. Met bevoegd gezag is intensief contact om te zorgen dat de oorzaak wordt weggenomen. Handhaving WL en RUD zijn hierbij betrokken. Tevens heeft de RWZI te kampen gehad met OB-overschrijdingen als gevolg van een plaatselijke verhoging van de silbuitindex (SVI). Dit als gevolg van een (voor WBL) tot op heden onbekende bacterie. Er zijn in overleg met specialisten aanvullende chemicaliën gedoseerd om deze bacterie te bestrijden. Ook hebben er twee overschrijdingen van CZV/BZV plaatsgevonden als gevolg van een overdosering van C-bron gerelateerd aan een N-piek, die veroorzaakt wordt door een lozer. De tussentijdse "overschrijding" van de zomernorm voor P a.g.v. de silbuitpoelingen zijn gecompenseerd in de rest van de zomerperiode, waardoor aan de zomernorm voor de P-verwijdering is voldaan.	
										Het wegmenen van de externe oorzaak van de NO3-pieken zal naar verwachting nog enige tijd in beslag nemen. Hierdoor blijft de N-verwijdering een continu probleem voor deze locatie. De sector S&I is hiervan op de hoogte en heeft de lead m.b.t. het onderzoeken/aandragen van mogelijke oplossingen.	

Afkortingen:

CZV : Chemisch Zuurstof Verbruik
 BZV : Biochemisch Zuurstof Verbruik
 OB : Onopgeloste Bestanddelen

RUD: Regionale Uitvoeringsdienst

Gestelde normen CZV, BZV, OB :

- geen overtredingen, voldoen aan norm
- gemelde overschrijding aan bevoegd gezag
- gestelde overtreding door bevoegd gezag

Het percentage betreft controlemetingen tijdens monsternamen die voldoen aan de norm.

Gestelde normen P (fosfaat) en N (stikstof)

Voor alle rwzi's zijn voortschrijdende jaargemiddelden gesteld. Voor een aantal rwzi's ook zomer- en winternormen.

- rwzi voldoet aan het voortschrijdende jaargemiddelde resp. gestelde seizoensnorm
- rwzi voldoet niet aan norm, maar zal wel het voortschrijdende jaargemiddelde halen
- rwzi voldoet niet aan norm en zal ook het voortschrijdende jaargemiddelde niet halen

Voortgangsrapportage Limburgs effluentbeleid Q4 - 2019

RWZI	Limburgs effluentbeleid	Uitvoering maatregelen			
	Uiterste datum gereed (originele datum)	Korte beschrijving maatregelen	Status: 1. In MIP opgenomen 2. In voorbereiding 3. In uitvoering 4. Gereed	Verwachte datum gereed	Afwijking t.o.v. datum gereed (tussentijds en aan het eind)
Panheel	01-01-2021	Aanpassing biologie	3		
Stein	01-01-2021	Aanpassing biologie	3		
Susteren	01-01-2021	(Extra) chemische defosfatering	1		
Heugem	01-01-2021 (22-12-2021)	Chem. defosfatering + fijnregeling	3		
Wijre	01-01-2021	Additionele nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw ijdering)	2		
Hoensbroek	n.t.b. (01-01-2021)	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw ijdering)	2		zie toelichting
Meijel	01-01-2021	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw ijdering)	2		
Gennep	01-01-2021	Div. optimalisaties (biologie, nabezinking)	1		
Roermond	01-01-2022 (01-01-2019)	Deelstroombehandeling (t.b.v. N-verw ijdering)	1		zie toelichting
Venlo	01-01-2022	Deelstroombehandeling (t.b.v. N-verw ijdering)	1		
Susteren	01-01-2024	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw ijdering)	2		
Venray	01-01-2027	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N-verw ijdering)	2		
Wijre	01-01-2028	Aanpassing biologie (indien aansluiting Simpelveld)	2		

RJKSLOZERS

Weert	01-10-2019 (01-01-2019)	Aanpassing biologie	3		
-------	-------------------------	---------------------	---	--	--

GEREED (KRW maatregel)

Kerkrade	01-12-2013	Chemische defosfatering	4	Gereed	
Heerlen	01-09-2015	Aansluiting op Hoensbroek	4	Gereed	
Gennep	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Meijel	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Venray	01-01-2016	C-dosering + fijnregeling	4	Gereed	
Hoensbroek	01-01-2016	Chem. defosfatering + fijnregeling	4	Gereed	
Simpelveld	31-12-2016 (1-3/1-9-2016)	Aanpassing biologie	4	Gereed	
Wijre	01-06-2017 (01-01-2017)	Nageschakelde filtratie	4	Gereed	
Roermond	01-01-2019	Koolstofbrondosering	4	Gereed	
Roermond	01-01-2019	Onderzoek bronmaatregel industrie i.r.t. noodzaak aanpassing biologie	4	Gereed	
Limmel	01-01-2027	Voldoet	4	Gereed	

Opmerking: RWZI's Bosscherveld en Rimborg voldoen reeds aan de normen.

RWZI	Toelichting
Hoensbroek	<p>In het afstroomgebied van de rw zi Hoensbroek zijn de laatste jaren diverse maatregelen getroffen die impact hadden op de rw zi, zoals de ontzuivering van de Caumerbeek, aansluiting van rw zi Heerlen, vergroting van de regenwaterbuffercapaciteit en interne zuiverings technische maatregelen. Met de huidige zuiveringsinstallatie kunnen de KRW-normen van 1-1-2021 voor N en P al grotendeels gerealiseerd worden, maar om gegarandeerd aan de strenge zomernormen te kunnen voldoen had WBL een project gepland om een nabehandeling te realiseren voor additionele N- en P-verw ijdering.</p> <p>Begin 2019 is met WL een dialoog gevoerd om de doelmatigheid en proportionaliteit van deze maatregel ter discussie te stellen, in relatie tot de integrale opdracht en visie waaraan WBL wil gaan voldoen. De conclusie was dat een nieuwe benadering qua strategische planvorming noodzakelijk is om de strategische doelen van WL en WBL te kunnen realiseren ('een systeemprong'). Vervolgens heeft in Q2-2019 een project gelopen waarin met WL, RHDHV en WBL de situatie omtrent Hoensbroek integraal geanalyseerd hebben. De uitkomst hiervan was dat er integrale, effectgerichte maatregelen nodig zijn die een bijdrage leveren aan meerdere strategische doelen (o.a. waterkw aaliteit, duurzaamheid) in plaats van normgericht de chemische waterkw aaliteit verbeteren en afbreuk doen aan andere doelen.</p> <p>De uitwerking van het nieuwe plan voor de rw zi Hoensbroek moet nog plaatsvinden, en zal starten in de tweede helft van 2020. Er zijn nl. nog andere KRW-projecten die eerst uitgewerkt moeten worden.</p> <p>Uitgangspunt blijft om uiterlijk 1-1-2027 aan de normen van het Limburgs effluentbeleid te voldoen zodat de Geleenbeek aan de eisen van de KRW kan voldoen. Het plan zal dus ook getoetst worden aan de andere strategische doelen van WBL (duurzaamheid en vergroten maatschappelijke waarde).</p>
Roermond	<p>De realisatie van de stikstofnorm op de rw zi Roermond wordt bemoeilijkt door een versturende industriële lozing die slecht afbreekbaar stikstof bevat. In overleg met WL heeft WBL in 2018 en 2019 een tweesporig aanpak gehanteerd om tot een oplossing voor dit probleem te komen:</p> <p>(1) koolstofbrondosering: in 2019 zijn testen gedaan met koolstofbrondosering op de rw zi Roermond om een betere nitraatafbraak en een lager stikstofgehalte in het effluent van rw zi Roermond te bewerkstelligen. De resultaten hiervan zijn in december 2019 opgeleverd, en hieruit blijkt dat de koolstofbrondosering helpt en de verw ijdering van reguliere stikstofcomponenten goed verloopt, maar dat de norm hiermee niet gegarandeerd kan worden. Zonder de slecht afbreekbaar stikstofcomponent zou de rw zi wel grotendeels aan de norm kunnen voldoen;</p> <p>(2) bronmaatregel: het is bekend dat één industriële lozer een moeilijk afbreekbare stikstofhoudende component bevat die de verwerking van de RWZI regelmatig verstoort. Hierdoor is het behalen van de strengere N-norm per 2019 haast onmogelijk. Het DB van WBL is hiervan op de hoogte gesteld. Zuivering bij de bron kan een doelmatigere oplossing zijn dan grootschalige aanpassing van de RWZI Roermond. Een adviesbureau heeft onderzoek gedaan naar een selectie van mogelijke technieken die geschikt zijn voor bronaanpak, en het rapport van deze studie is medio 2019 opgeleverd. Het ziet er naar uit dat bronmaatregelen een goedkopere oplossing kunnen bieden dan aanpassing van de rw zi. Het bedrijf dat het moeilijk afbreekbare stikstofhoudende afvalwater loost moet conform hun vergunning medio 2020 een onderzoeksrapport opleveren over hoe zij deze slecht afbreekbare stikstoflozing willen gaan reduceren. Het heeft voor WBL uiteraard de voorkeur dat het bedrijf zelf de lozing saneert waardoor de norm in Roermond behaald kan worden. Als dit niet het geval is, zal WBL zelf maatregelen moeten treffen om de norm te kunnen behalen. Bronaanpak van deze lozing heeft de voorkeur boven een duurdere aanpassing van de rw zi.</p> <p>De onderzoeksresultaten van beide sporen en het verdere plan van aanpak worden met WL besproken om het effect van de maatregelen en de voorkeur qua scenario's te bespreken. WL heeft namelijk een rol in het handhaven van de vergunning van het bedrijf (controle op oplevering onderzoeksplan) en in de dialoog over effectgerichte maatregelen op de rw zi Roermond.</p>

